

PEERCOACHING

INVENTARISATIERAPPORT

INVENTARISATIERAPPORT PEERCOACHING

*Project 'De eerste 100 dagen'
Programma Gemeenschapsvorming en
Studentbetrokkenheid*

Natalja van den Dool & Renske Krijnen
*februari 2024
Bewerking november 2024*

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	3
2. KADER PEERCOACHING	6
3. INVENTARISATIE EN OPBRENGSTEN.....	12
4. AANBEVELINGEN.....	22
5. BRONNEN	25
6. BIJLAGEN	26

1. INLEIDING

Het hoger onderwijs staat voor de uitdaging om studenten niet alleen academisch te vormen, maar ook te ondersteunen bij hun persoonlijke en sociale ontwikkeling. Onderzoek wijst uit dat de inzet van medestudenten als coach, mentor of tutor kan bijdragen aan studentsucces. Peercoaching¹ kent vele vormen en kan onder andere bijdragen aan een grotere *sense of belonging*, sociale- en academische integratie en beheersing van studievaardigheden (Kappe, 2017).

Peercoaching is in elke studiefase in te zetten en is bijvoorbeeld een goede manier om studenten te helpen de overgang te maken van het voortgezet onderwijs naar het hoger onderwijs (Kappe, 2017).

Het project 'De eerste 100 dagen' binnen de HU focust op deze belangrijke overgangsfase voor studenten, waarbij studentsucces centraal staat. Het inzetten van peercoaching is een interventie die een betekenisvolle bijdrage kan leveren in deze overgangsfase. In de overzichtsstudie van het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO), zijn de bewezen werkzame principes -gebaseerd op internationaal onderzoek- als volgt:

Peercoaching in het hoger onderwijs

- *contacten met medestudenten en docenten, wegwijs op de onderwijsinstelling*
- *meer sociale en academische binding*
- *minder kans op studie uitval door aanpassingsproblemen*

Peercoaching in het hoger onderwijs

- *ontwikkelen van studievaardigheden met peers*
- *beter toegerust voelen voor het ho*
- *minder kans op studie uitval door moeite met studeren of gebrek aan inzet*

('De eerste 100 dagen in het hoger onderwijs', NRO, 2022)

¹ In deze inventarisatie hanteren we de term *peercoaching*, waaronder ook overige benamingen zoals peermentoring, (student)mentoring, peerlearning, buddy en tutorschap etc. bedoeld worden.

In het streven naar een holistische benadering van studentsucces heeft HU Gemeenschapsvorming en Studentenbetrokkenheid (HUGS) vanuit het project 'De eerste 100 dagen' een inventarisatie uitgevoerd naar peercoaching binnen de HU. Met deze inventarisatie is in kaart gebracht op welke manieren peercoaching in studiejaar 2023-2024 is ingezet in de verschillende opleidingen van de HU. Deze inventarisatie omvatte gesprekken met zowel docenten als studenten, evenals een gestructureerde digitale vragenlijst. Binnen deze inventarisatie zijn dus zowel de kwantitatieve aspecten van peercoaching als de kwalitatieve inzichten van de betrokkenen geïntegreerd.

Deze inventarisatie geeft een overzicht van de huidige stand van zaken rond peercoaching binnen de HU: welke opleidingen en instituten maken momenteel gebruik van peercoaching en op welke manieren gebeurt dit.

We streven er niet naar om een volledig en gedetailleerd beeld te schetsen van alle initiatieven, aangezien dit geen recht zou doen aan de complexiteit van de diverse peercoach-programma's. Ons doel is wel om met deze inventarisatie de samenwerking, kennisuitwisseling en

verbinding tussen opleidingen en instituten met betrekking tot peercoach-programma's te bevorderen. Bovendien kunnen de aanbevelingen bijdragen aan de verdere ontwikkeling van peercoaching binnen de verschillende opleidingen en instituten, wat (in)direct kan bijdragen aan het vergroten van studentensucces.

2. KADER PEERCOACHING

2.1 Waarom is peercoaching belangrijk

“Peercoaching [mentoring] in het onderwijs staat voor een vrijwillige en persoonlijke relatie (één-op-één of met een groepje) tussen een peercoach [mentor] en een student [mentee], waarbij de peercoach zijn kennis en ervaringen inzet om de student(en) te begeleiden bij het ontwikkelen van sociale, cognitieve en/of emotionele competenties. Kenmerkend voor peercoaching [mentoring] in een onderwijssituatie is begeleiding van een student of leerling door een ‘peer’, iemand met een vergelijkbare achtergrond, waardoor de begeleiding een laagdrempelig karakter heeft. Een vergelijkbare achtergrond kan betekenen dat de peercoach een vergelijkbare uitgangssituatie heeft gehad (bijvoorbeeld mbo-vooropleiding of ouders die niet gestudeerd hebben). Bij voorkeur is het leeftijdsverschil tussen peercoach en student klein. Een peercoach is dus een ervaringsdeskundige. Deze vorm van peercoaching wordt ook wel (student)mentoring, peerlearning, buddy of tutorschap genoemd. De kracht van een peercoach [studentmentor] zit in de persoonlijke begeleiding en het fungeren als rolmodel en/of vertrouwenspersoon voor de leerling. Omdat een peercoach geen professionele hulpverlener is, zet men deze vorm van begeleiding vaak preventief in op risicomomenten in de studieloopbaan. (Hanssen, Grootoenk & Gruppen, in Handboek Studentmentoring, HU 2010)

Voorwaarde voor succesvolle peercoaching

Een voorwaarde voor succesvolle peercoaching is *vrijwillige deelname* van degene die begeleid wordt. Een positieve aanpak is daarom van belang. Een focus op problemen spreekt de meeste studenten niet aan. Studenten of leerlingen die aangesproken worden op het ontwikkelen van hun kwaliteiten zullen eerder meedoen dan wanneer ze aangesproken worden op vermeende achterstanden.

Opbrengsten voor de coach

De aandacht bij peercoaching ligt over het algemeen bij de groei en ontwikkeling van de coachee. Peercoaching kent echter niet alleen voordelen voor de student die begeleiding krijgt, maar ook voor de student die de begeleiding verzorgt. Voordelen voor de studenten

(peercoaches) die andere studenten begeleiden zijn onder andere het ontwikkelen van leiderschaps-, coachings- en communicatievaardigheden (Kappe, 2017).” (Hanssen, Grootoink & Gruppen, in Handboek Studentmentoring, HU 2010)

2.2 Studentsucces: diverse modellen als kader

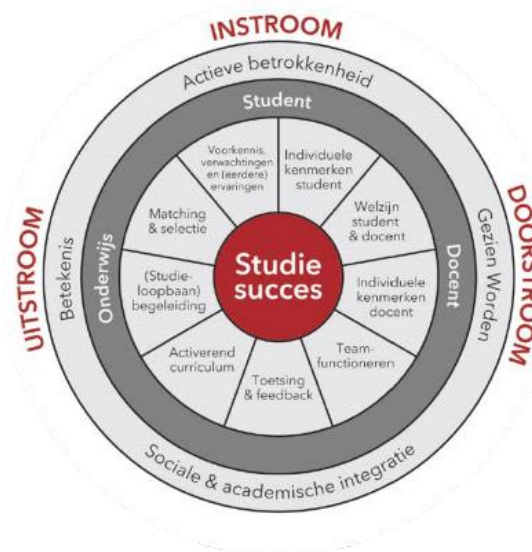
Peercoaching kan binnen opleidingen ingezet worden als één van de interventies om studentsucces te vergroten. Studentsucces omvat een complex samenspel van factoren. Hieronder zijn drie praktische modellen beschreven die elk vanuit eigen invalshoek een kader bieden voor studentsucces. Peercoaching is binnen dit complexe samenspel van factoren -zoals gezegd- een krachtig middel om studentsucces te vergroten.

Het model van Kappe is een landelijk veelvuldig gebruikt model. Het HUGS-model is vanuit HU Gemeenschapsvorming en Studentbetrokkenheid ontwikkeld en sluit daarmee aan op de visie op studentsucces binnen de HU. Het model van Tinto wordt in veel onderzoek gehanteerd als basiskader voor studentsucces. Het hier gepresenteerde model werd in het Handboek Student-mentoring HU 2010 gehanteerd (Hanssen, Grootoink & Gruppen, 2010). Uiteraard zijn daarnaast vanuit (inter)nationaal onderzoek ook andere modellen en kaders beschikbaar voor studentsucces.

Model studiesucces – Kappe 2017 (Hogeschool Inholland)

In zijn lectorale rede uit 2017 '*Studiesucces: Verbinden als stap voorwaarts*' introduceert Kappe een kader voor studiesucces, dat binnen het hoger onderwijs tegenwoordig veel gehanteerd wordt.

“Studiesucces wordt door een groot aantal uiteenlopende factoren beïnvloed. Deze factoren zijn gerelateerd aan de student zelf, de docent en het onderwijs. Zo zijn onder andere de individuele kenmerken- en het welzijn van studenten en docenten, het curriculum en de wijze van toetsing van invloed op het studiegedrag en studiesucces. Om deze factoren te organiseren en om een kader te schetsen voor de onderzoeken die het lectoraat Studiesucces (Inholland) uitvoert, is het model 'Kader voor Studiesucces' samengesteld.

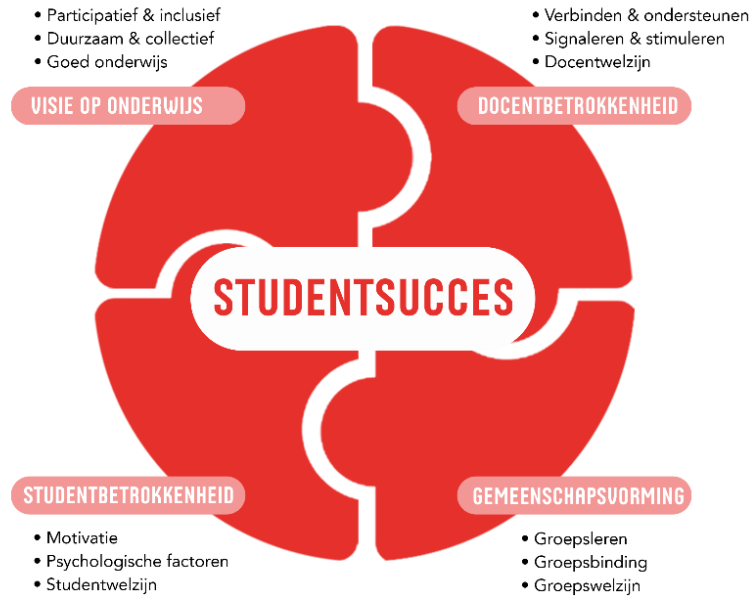

Figuur 1
Model 'Kader voor studiesucces'

In dit model zijn factoren, waarvan bewezen is dat deze van invloed zijn op studiesucces, geclusterd en ingedeeld naar studentfactoren, docentfactoren en onderwijsfactoren. Het model omvat de gehele studieketen en geeft dus factoren weer die van belang zijn vanaf het moment van instromen tot aan het moment dat de student de arbeidsmarkt betreedt. Daarnaast zijn in het model vier universele behoeften/processen opgenomen die van belang zijn voor het vergroten van studiesucces."

HUGS-model voor studentsucces – Hogeschool Utrecht 2023

Vanuit het project HU Gemeenschapsvorming en Studentbetrokkenheid is in 2020 gestart met een onderzoek naar gemeenschapsvorming binnen de HU. Er is zowel praktijkonderzoek (door middel van meelopen in het onderwijsveld, interviews, gesprekken) als literatuuronderzoek gedaan (Berends, Schulte, Dijkers & Savelbergh, 2020). Van daaruit is een samenhang van inzichten ontstaan, die geconceptualiseerd is in de vorm van het HUGS-model. Het model is een aanzet om de veelheid aan factoren die invloed heeft op wat de student doormaakt, overzichtelijk en hanteerbaar te maken. Zo ontstaat een beeld van wat het betekent om te werken aan studentsucces.

Figuur 2
HUGS-model voor studentsucces

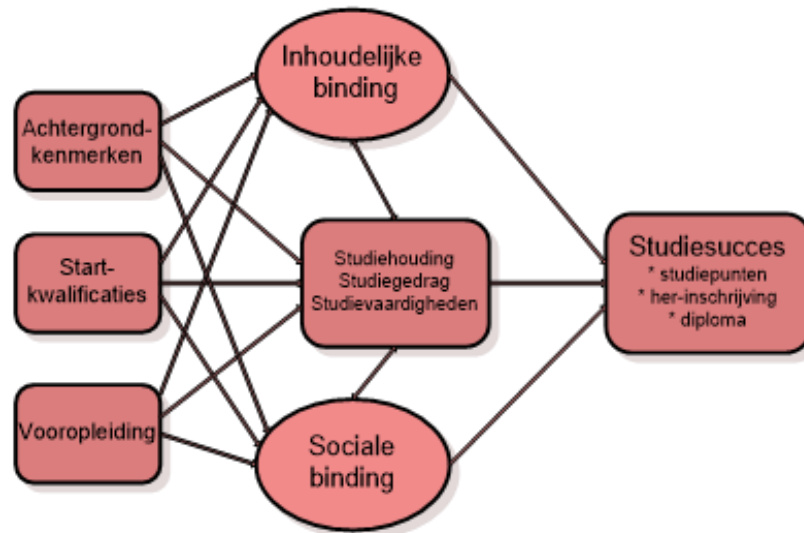
De onderzoekers geven de volgende toelichting bij het model:

“Het gaat om een complex geheel van elkaar wederzijds beïnvloedende factoren en relaties. Op basis van het literatuuronderzoek en de interviews is tot een clustering gekomen van een groot aantal van deze factoren en relaties. Hiermee wordt beoogd een overzicht te geven van een groot aantal relevante factoren in een inzichtelijk en overzichtelijk model. Dit model is dan ook niet zozeer een alles omvattend conceptueel model, maar vooral een vertrekpunt om het gesprek aan te kunnen gaan met elkaar.”

(Schulte, Stand, Ziskoven & Dijkers, 2023).

Model studiesucces – Tinto's model of student retention

Een -wat ouder- veelgebruikt model om studiesucces van studenten te voorspellen is afkomstig van Tinto. De Hogeschool van Amsterdam heeft het model bewerkt om het beter te laten aansluiten op het Nederlandse hbo-onderwijs. Dit heeft onderstaand model opgeleverd.

Figuur 3
Model of student retention

Het model beschrijft de volgende factoren die van invloed zijn op het uiteindelijke studiesucces (studentsucces).

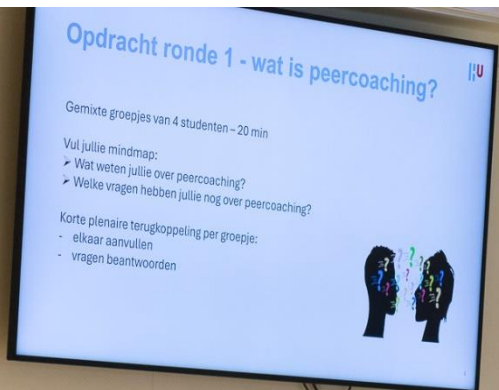
Achtergrondkenmerken zijn leeftijd, gender (sekse) en herkomst (sociale en/of culturele oriëntatie). Startkwalificaties zijn motivatie, zelfwerkzaamheid, studie- en beroepsoriëntatie. De factor vooropleiding betreft type vooropleiding, profiel, niveau en deficiënties. De achtergrondkenmerken, startcompetenties en vooropleiding zijn kenmerken van de student die door de hogeschool niet of nauwelijks te beïnvloeden zijn.

De term sociale binding (ook wel sociale integratie genoemd) heeft betrekking op de mate waarin studenten zich thuis voelen binnen de opleiding, de mate waarin ze deelnemen aan sociale activiteiten en de kwaliteit van de contacten tussen studenten onderling en tussen

studenten en medewerkers. Inhoudelijke binding (ook wel academische integratie genoemd) heeft betrekking op de mate waarin studenten zich identificeren met de inhoud van de studie en het bijbehorende werkveld. Belangrijke studievaardigheden zijn plannen, reflecteren, samenwerken en taalvaardigheid.

De mogelijkheden tot beïnvloeden liggen met name bij sociale binding, inhoudelijke binding en studievaardigheden. Dit zijn door de instelling beïnvloedbare factoren die bijdragen aan het studiesucces.

Peercoaching wordt dan ook nadrukkelijk aanbevolen als laagdrempelig middel om sociale en academische integratie en studievaardigheden te bevorderen (Hanssen, Grootoek & Gruppen, in Handboek Studentmentoring, HU 2010).

Opdracht ronde 1 - wat is peercoaching?

Gemixte groepjes van 4 studenten – 20 min

Vul jullie mindmap:

- Wat weten jullie over peercoaching?
- Welke vragen hebben jullie nog over peercoaching?

Korte plenaire terugkoppeling per groepje:

- elkaar aanvullen
- vragen beantwoorden

3. INVENTARISATIE EN OPBRENGSTEN

3.1 Inventarisatie

Middels verschillende kanalen zijn alle instituten en opleidingen benaderd met het verzoek de digitale vragenlijst over peercoaching in te vullen. Uiteindelijk hebben contactpersonen van 25 opleidingen de vragenlijst ingevuld. Zes opleidingen hebben aangegeven aan peercoaching te doen, maar hebben de vragenlijst niet volledig ingevuld. 18 andere opleidingen hebben aangegeven op dit moment niet aan peercoaching te doen. Van de resterende opleidingen is geen informatie ontvangen.

Naast de digitale vragenlijst zijn inhoudelijke gesprekken gevoerd met verschillende contactpersonen en is incidenteel een bijeenkomst met peercoaches bijgewoond. De digitale vragenlijst is te vinden in bijlage 1.

3.2 Opbrengsten

Hoe peercoaching daadwerkelijk wordt ingezet en uitgevoerd, verschilt per opleiding. Er zijn (nuance)verschillen in de werkwijzen. In de volgende paragrafen is de informatie die opleidingen hebben aangeleverd opgesplitst in de volgende aspecten:

- Overzicht opleidingen die met peercoaching werken
- Doelen die nagestreefd worden
- Plaats in het curriculum
- Ratio peercoach-student
- Beloning/vergoeding
- Taken/activiteiten
- Training en begeleiding
- Sterke punten
- Verbeterpunten
- Actuele vragen en behoeften

Overzicht opleidingen die met peercoaching werken

Vijfentwintig opleidingen hebben de vragenlijst ingevuld en aangegeven op dit moment een bepaalde vorm van peercoaching in te zetten. Hieronder is te zien om welke opleidingen en instituten dit gaat.

Opleiding	Instituut	Leerjaar	Peercoaching
Opleiding Fysiotherapie	IBS	1	Huidig studiejaar
AD HRM	AD	1,2	Sinds 2020-2021
AD Cybersecurity / SD	AD	1	< 2019
AD Bouwmanagement	AD	1,2	< 2019
AD Online content creator	AD	1	Huidig studiejaar
Instituut Archimedes	IA	1,2	Sinds 2021-2022
International Business Studies	IBS	1	Huidig studiejaar
Werktuigbouwkunde	IDE	1,2,3	< 2019
Elektrotechniek (EE)	IDE	1	< 2019
Technische Bedrijfskunde	IDE	1	Sinds 2021-2022
Ecologische Pedagogiek	IEP	1-4	< 2019
ICT	IICT	1	Sinds 2020-2021
Life Sciences and Chemistry	ILC	1	Huidig studiejaar
HRM	IPB	1	< 2019
Mondzorgkunde	IPS	1	< 2019
Logopedie	IPS	1,2	Sinds 2021-2022
Oogzorgopleidingen	IPS	1-4	< 2019
Farmakunde	IPS	1	Sinds 2020-2021
Huidtherapie	IPS	1,2	Sinds 2021-2022
Social Work	ISW	1,2	Sinds 2020-2021
Creative Business	IVC	1	Sinds 2021-2022
Onderwijs en Orthopedagogiek	IVOO	1,2	< 2019
Verpleegkunde	IVS	1	< 2019
Integrale Veiligheidskunde	IVV	1	< 2019
Recht	IVR	1	Sinds 2021-2022
Fysiotherapie	IBS	1	Huidig Studiejaar
Sociaal Juridische Dienstverlening	IVR		
Orthoptie	IPS		
Optometrie	IPS		
Medische Hulpverlening	IVS		
Finance and Accountancy	IFA		
Engineering	IDE		

Tabel 1

Opleidingen en instituten peercoaching binnen de HU (2023-2024)

In 2008 is binnen de HU ook een inventarisatie naar projecten rond studentmentoring uitgevoerd. Het overzicht uit 2008 is te vinden in bijlage 2.

Mentorprogramma HU Home

Het project HU Home verdient een speciale vermelding, aangezien dit een specifieke vorm van peercoaching betreft die HU-breed wordt ingezet voor anderstalige studenten.

HU Home is een studenteninitiatief opgericht om studenten met een migratieachtergrond en of een vluchtverleden bij de HU een warm welkom te bieden. HU Home kan studenten een extra steuntje in de rug geven en helpen zich sneller thuis te voelen in de klas, bij de HU en in de Nederlandse maatschappij. HU Home koppelt groepjes van vier à vijf eerstejaars studenten aan een mentor/buddy (ouderejaars student). Een mentor/buddy kan helpen bij allerlei vragen. Denk aan studiegerelateerde problemen, het maken van studieplannen, tips om effectiever en efficiënter te studeren en wegwijs worden binnen de HU.

Op Eén HU is bij het onderwerp [HU HOME](#) meer informatie te vinden.

Doelen die nagestreefd worden

Inzet van peercoaching is in algemene zin gericht op het vergroten van studentsucces. Opleidingen stellen zichzelf vervolgens concrete doelen die een bijdrage kunnen leveren aan het vergroten van dat studentsucces. In de digitale vragenlijst hebben opleidingen middels open antwoorden aangegeven welke doelen zij nastreven. De doelen zijn globaal als volgt te categoriseren:

a. Verbinding

Opleidingen zetten een peercoachtraject op om de verbinding tussen studenten en de opleiding te verbeteren. Hiermee hopen ze de uitval van studenten in het eerste jaar te verminderen, ze creëren een waarderende leeromgeving. Peercoaches worden vaak al tijdens de introductie of onboardingsperiode betrokken, om de verbinding tussen studenten en opleiding te versterken. Met het creëren van verbinding hopen opleidingen studenten zich (sneller) thuis te laten voelen.

b. Persoonlijke groei

Door middel van de inzet van peercoaches willen opleidingen de zelfredzaamheid van studenten verhogen en inzetten op persoonlijke ontwikkeling. Ook de peercoaches zelf maken een persoonlijke ontwikkeling door, gericht op het vergroten van leiderschaps-, communicatieve- en coaching vaardigheden.

c. Hoger slagingspercentage

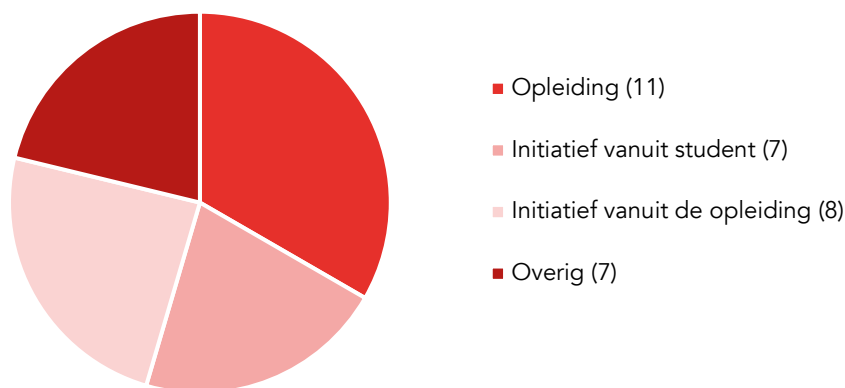
Door extra ondersteuning te bieden rond toetsing en 'leren leren', hoopt de opleiding de uitval te verlagen en het slagingspercentage te verhogen. Ook wordt peercoaching soms ingezet als brug tussen student en (loopbaan/leerteam)begeleiding of als een extra vorm van feedback om programmatisch toetsen te ondersteunen.

d. Laagdrempelig aanspreekpunt, kennismaking met de opleiding
Peercoaches helpen studenten met de digitale leeromgeving en eenvoudige vragen. Ze delen hun eigen ervaringen en laten studenten op die manier kennismaken met de opleiding. Dit is een laagdrempelige manier van contact met de opleiding.

Plaats in het curriculum

In figuur 4 is te zien of en hoe peercoaching bij opleidingen al dan niet een vast onderdeel is van het curriculum. Wanneer peercoaching een vast onderdeel is van het curriculum, betekent dit dat de peercoaching is ingebouwd in de lessen, waardoor alle studenten in aanraking komen met een peercoach. Wanneer peercoaching geen vast onderdeel vormt van het curriculum, betekent dit dat de peercoaching naar behoefte en/of voor specifieke doelgroepen studenten kan worden ingezet.

Uit de inventarisatie blijkt dat bij veel opleidingen het contact tussen peercoach en student(en) is georganiseerd vanuit de opleiding, dus binnen het curriculum. In andere gevallen is het contact tussen peercoach een keuze vanuit de student, dus naar behoefte, en vormt

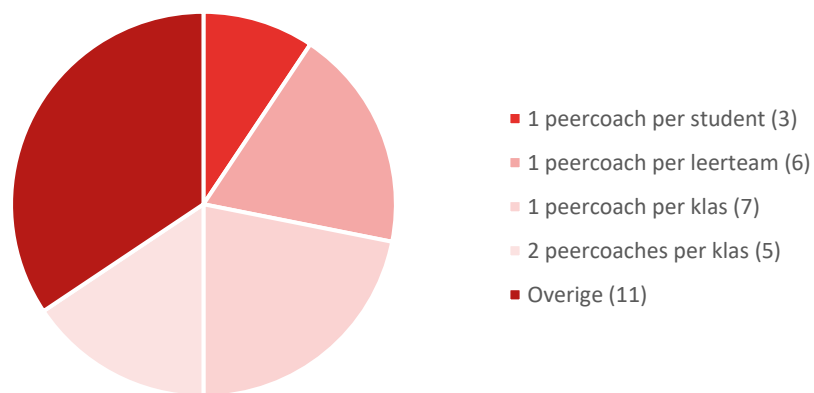
Figuur 4 Verdeling peercoaching in het curriculum – initiatief (deels) vanuit opleiding of initiatief vanuit student.

daarmee geen vast onderdeel binnen het curriculum en is niet gericht op alle studenten. Veel opleidingen organiseren wel het eerste contact binnen het curriculum, maar laten daarna op basis van behoeften van studenten het contact voortzetten.

Volgens veel opleidingen is het wel degelijk van belang om peercoaching te integreren in het curriculum. Als peercoaching geïntegreerd is in het curriculum, is de tijd die hiervoor beschikbaar is - voor zowel peercoaches als studenten- geborgd (want geroosterd) en niet afhankelijk van toevalligheden. Uiteindelijk zal dat de continuïteit en kwaliteit van de begeleiding ten goede komen.

Ratio peercoach-student

De verdeling van peercoaches per studenten varieert en is regelmatig afhankelijk van de behoeften van studenten in combinatie met het aantal beschikbare peercoaches. Vaak worden een of twee peercoaches gekoppeld aan een leerteam of een klas, maar ook kleinere groepjes van vier studenten of grotere groepen van drie klassen ('leercommunity') worden aan een peercoach gekoppeld. Op verzoek bieden peercoaches individuele begeleiding aan studenten. Idealiter worden een paar peercoaches op een klas gezet, zodat het uitwisselen en samenwerken tussen peercoaches gefaciliteerd wordt. Peercoaches zijn bijna altijd studenten van dezelfde opleiding in een hoger jaar, zodat er op studiegebied raakvlakken zijn met de studenten die ze begeleiden.

Figuur 5
Ratio peercoach-student

Beloning/vergoeding

Peercoaches worden op verschillende manieren vergoed en/of beloond voor hun inzet. Er wordt binnen de HU gewerkt met financiële vergoeding, soms een vast bedrag, soms naar inzet van uren, al dan niet vastgelegd in een HU-contract. Vergoeding vindt daarnaast bij sommige opleidingen plaats in de vorm van een Honoursster, en bij een enkele opleiding ook in de vorm van studiepunten. Daarnaast is er soms sprake van vrijwillige inzet (studenten onderling), waarbij de motivatie van de peercoach meestal ligt in het doorontwikkelen van eigen vaardigheden (leiderschap, coaching en communicatie), al dan niet aansluitend bij de inhoud van de opleiding.

Taken en activiteiten

De taken en activiteiten die peercoaches uitvoeren dragen bij aan het behalen van de gestelde doelen. Hieronder volgt een korte beschrijving van de taken en activiteiten die peercoaches zoal uitvoeren, gecategoriseerd in de eerder benoemde categorieën:

a. Verbinding

Om verbinding tussen studenten en met de opleiding te creëren, zijn de peercoaches vooral in de eerste weken actief. Ze helpen met de introductieweken, introkampen en/of jaaropeningen en geven soms een rondleiding op de campus aan de eerstejaars studenten. Daarna zien de peercoach en haar/zijn studenten elkaar wekelijks of tweewekelijks (al dan niet tijdens ingeroosterde SLB-lessen) en hebben ze mogelijkheid om elkaar te spreken via een Whatsappgroep. Op latere momenten worden peercoaches soms nog betrokken bij het organiseren van sociale activiteiten of uitjes, om de sociale binding te behouden.

b. Persoonlijke groei

Om de persoonlijke groei te stimuleren, geven de peercoaches feedback aan studenten. Sommigen peercoaches doen dit door het werk van een student klassikaal te bespreken en feedback te geven. Peercoaches ondersteunen studenten met een zorgvraag, zodat ze ook op persoonlijk vlak groeien. Ze zijn het luisterend oor voor studenten. Soms in de rol van 'critical friend' door te observeren en vragen te stellen (bijvoorbeeld tijdens leerteamlernen).

c. Hoger slagingspercentage
Peercoaches delen ervaringen die zij eerder hebben meegemaakt om studenten te motiveren. Soms helpen peercoaches met tentamentraining, oefenen van vaardigheden, 'leren leren', omgaan met plannen, feedback laten geven op gemaakt werk, bijles geven.

d. Laagdrempelig aanspreekpunt, kennismaking met de opleiding
Peercoaches zijn een laagdrempeliger aanspreekpunt voor studenten dan de docent. De peercoaches beantwoorden vragen over de digitale leeromgeving, stages, geven tips, tentamentraining, ondersteunen de SLB'er, delen hun eigen ervaring, organiseren gezamenlijke studiemomenten of werksessies, en helpen soms bij het uitwerken van opdrachten of voorbereiden voor toetsen door feedback te geven.

Welkom!

Workshop met studenten over...
Peercoaching

5 november 2024
Renske Krijnen

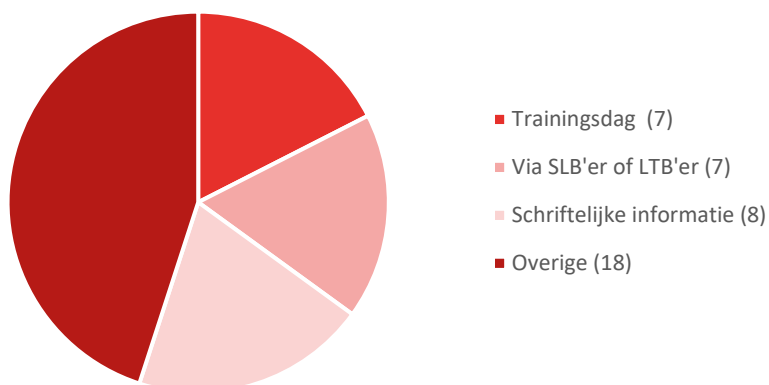
HOGESCHOOL
UTRECHT

HIER KOMT
ALLES SAMEN

Training en begeleiding

Om peercoaching goed te laten verlopen is een gestructureerd traject nodig, waarin de peercoaches begeleid worden. Opleidingen pakken dit verschillend aan. Opleidingen organiseren bijvoorbeeld een trainingsdag of informatiebijeenkomst, soms opgevolgd door intervisies of bijeenkomsten tijdens het traject. Ook wordt er regelmatig schriftelijke informatie verstrekt en vindt begeleiding plaats via de SLB-lijn/docenten. Vaak is er ook een coördinator van de opleiding die dit stuk begeleiding op zich neemt.

In enkele gevallen wordt de informatie/begeleiding door de studievereniging ingevuld. Soms is peercoaching geïntegreerd in het opleidingsprogramma, waarbij de ouderejaars dus automatisch peercoach worden en daarin begeleid worden tijdens ingebouwde lessen.

Figuur 6
Training en begeleiding

Sterke punten

Opleidingen zijn bevraagd op sterke punten van de inzet van peercoaches binnen hun opleiding. Hieronder een aantal sterke punten, benoemd door verschillende opleidingen:

- Band opbouwen met eerstejaars studenten, vergroten sociale binding, 'we doen het samen'.
- Laagdrempelig aanspreekpunt, korte lijntjes, vertrouwede gezichten.
- Het aanbieden van studentenperspectief naast begeleiding vanuit docentperspectief (SLB); peercoaches kennen het curriculum vanuit studentenperspectief.
- Hulp voor SLB'ers, samen de studenten benaderen en helpen.
- Reduceert uitval.
- Studenten worden zelfstandiger.
- Sterkere verbinding tussen de jaarlagen en binnen de opleiding.
- Zorgt voor urgentie om te leren en ontwikkelen.

Verbeterpunten

Daarnaast zijn opleidingen bevraagd op verbeterpunten voor de inzet van peercoaches. Opleidingen geven aan verbeteringen te kunnen implementeren op de volgende punten:

a. Inzet peercoaches

Het vinden van voldoende en bekwame peercoaches is een uitdaging. Verbeteringen kunnen liggen in het ondersteunen van de (begeleiding)vaardigheden, kunde en het commitment van peercoaches.

b. Zichtbaarheid en structuur

Voor studenten is de geboden peercoaching niet altijd zichtbaar. Niet altijd is duidelijk op welke manier peercoaches ingezet en bereikt kunnen worden. Tevens kan de vindbaarheid en zichtbaarheid van peercoach-programma's binnen opleidingen en HU breed verbeterd worden.

c. Organisatie en structuur

Het organiseren van peercoaching en het bieden van een passende structuur kost tijd en energie. Duidelijke verwachtingen en duidelijke

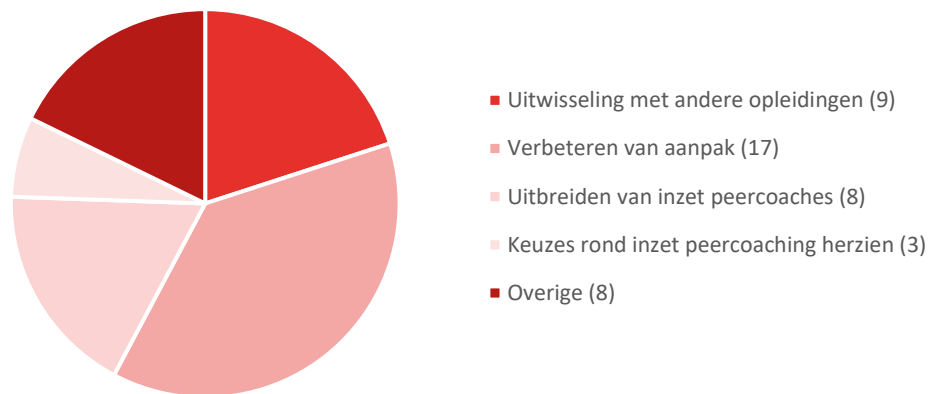
haalbare doelen benoemen vanuit de opleiding, kunnen bijdragen om de focus en het commitment te versterken.

d. In het curriculum

Peercoaching is niet altijd een vast onderdeel binnen het curriculum, waardoor het soms te vrijblijvend is. Het startmoment (tijdens introductie of periode A) zet hierbij de toon. Een samenwerking met SLB'ers / LT'ers kan deze inbedding ondersteunen. Ook roostering en facilitering van contactmomenten kan hieraan een belangrijke bijdrage leveren.

Actuele vragen en behoeften

Opleidingen geven aan niet altijd de gestelde doelen te bereiken waar ze op inzetten met het peercoachingstraject. Ze hebben hierin wisselende behoeften, waaronder het reflecteren op en het verbeteren van de eigen aanpakpeercoaching met andere opleidingen.

Figuur 7
Behoeften en vragen rondom peercoaching

4. AANBEVELINGEN

Peercoaching is een laagdrempelige manier van begeleiding die kan bijdragen aan het vergroten van studentsucces. Met name het vergroten van de *sense of belonging*, sociale- en academische integratie en beheersing van studievaardigheden worden door de inzet van peercoaching ondersteund. Naar aanleiding van deze inventarisatie worden onderstaande aanbevelingen gedaan, gericht op het versterken van de inzet van peercoaching binnen de HU.

4.1 Implementeren van peercoaching als onderdeel van het curriculum

De opleidingen die hebben deelgenomen aan deze inventarisatie geven aan dat zij met name mogelijkheden tot verbeteringen zien in de aanpak van het traject. Het implementeren van peercoaching als onderdeel van het curriculum -met name binnen leerteamlernen- is daarbij een veelgenoemd punt. Daarmee kunnen een aantal knelpunten ondervangen worden, zoals:

- Vergroten van de zichtbaarheid van peercoaches voor studenten
- Vergroten van de betrokkenheid en deelname van peercoaches
- Verlagen van de drempel voor studenten om deel te nemen aan peercoaching
- Meer ruimte voor de begeleiding van (en afstemming met) peercoaches door docenten
- Ondervangen van praktische belemmeringen zoals roostering en lokalen.

4.2 Heldere keuzes en doelen bij de inzet van peercoaching

Binnen instituten en opleidingen is het van belang om de keuzes ten aanzien van het inzetten van peercoaching bespreekbaar te maken, dan wel opnieuw te bezien. Wat wil de opleiding bereiken en welke vorm van peercoaching past daar het beste bij? Is het doel van de peercoaching gericht op alle studenten of op specifieke doelgroepen? Welke mogelijkheden en middelen zijn beschikbaar? Als peercoaching wordt ingezet om studenten organisatorisch wegwijs te maken, dan vergt dat een andere aanpak dan wanneer peercoaching wordt ingezet

om studenten te ondersteunen in hun persoonlijke groei, of de slagingskans te vergroten.

Er zijn binnen de HU verschillende instrumenten beschikbaar die kunnen helpen om de doelen van peercoaching helder in kaart te krijgen. De HU 100 dagen monitor geeft gerichte informatie over de beleving van eerstejaars studenten. Door deze input van data goed te analyseren, kan vorm en intensiteit van peercoaching passend worden vormgegeven binnen de opleiding. Ook kan voorliggende inventarisatie hierbij een helpende bron zijn, om te zien hoe andere opleidingen dit aanpakken, daarover in gesprek te gaan en "good practices" te delen. Op de themapagina op EénHU [Werken-aan-studentsucces/peercoaching](#) wordt alle informatie, kennis en materiaal waar opleidingen gebruik van kunnen maken verzameld.

4.3 Zorg voor integratie met bestaande ondersteuningsstructuren

Het is van belang dat peercoaching-programma's aansluiten bij bestaande ondersteuningsdiensten binnen de HU die vanuit Team Student Support geboden worden (studentendecanen, keuzeadviseurs, studentenpsychologen, Student Support Centre). Het Beleidskader Studentbegeleiding HU uit 2023 kan hierbij richting geven.

4.4 Vergroten van samenwerking tussen de instituten

Mede op basis van deze inventarisatie komt wederom naar voren hoeveel expertise en ervaring er beschikbaar is binnen de HU. Door krachten te bundelen en uitwisseling te faciliteren, kunnen opleidingen elkaar versterken. Zo kan in praktische en organisatorische zin bekeken worden of er bijvoorbeeld gezamenlijke training en begeleiding van peercoaches (in de vorm van trainingsdagen, schriftelijke informatie of intervisie), of gezamenlijke evaluatie of monitoring kan plaatsvinden. Ook geven opleidingen aan behoefte te hebben aan inhoudelijke uitwisseling met andere opleidingen. Deze inventarisatie vormt daartoe een eerste hulpmiddel. In het voorjaar van 2024 zijn een aantal sessies georganiseerd, waarin opleidingen hebben uitgewisseld over hun ervaringen en good practices. Op basis daarvan wordt gezien hoe deze uitwisseling en verbinding tussen opleidingen en diensten verder vorm kan krijgen binnen de HU.

4.5 Gebruik maken van ondersteunend materiaal

Aansluitend op de vierde aanbeveling, kunnen opleidingen gebruik maken van materiaal dat reeds binnen en buiten de HU ontwikkeld is. Er wordt een oproep gedaan om praktische materialen (handboeken, trainingsmaterialen, etc.) binnen de HU voor andere instituten en opleidingen toegankelijk te maken. Daarnaast zal het Handboek Studentmentoring Hogeschool Utrecht (Hanssen, Grootoonk & Gruppe, 2010) opnieuw onder de aandacht gebracht worden. Het Stappenplan uit dit handboek is geactualiseerd en bondig vormgegeven, als tool bij het implementeren van peercoaching. De verschillende tools worden beschikbaar gesteld via de themapagina op EénHU [Werken-aan-studentsucces/peercoaching](#) en kunnen gebruikt worden bij het opstellen of actualiseren van een plan van aanpak voor peercoaching binnen instituten en opleidingen.

4.6 Monitoring en evaluatie

Om de kwaliteit van peercoaching te bewaken is het van belang om de voortgang en bevindingen van peercoaches, studenten, begeleiders en coördinatoren te evalueren. Door regelmatig feedback te verzamelen kan peercoaching binnen de opleiding steeds beter afgestemd worden op de doelen en behoeften van de studenten en de opleiding.

5. BRONNEN

- Beleidskader Studentbegeleiding Hogeschool Utrecht, 2023. Geraadpleegd op 22 januari 2024, [klik hier](#).
- Berends, J., Schulte, R., Dijkers, J. & Savelbergh, E. (2020). Hogeschool Utrecht Gemeenschapsvorming & Studentbetrokkenheid – verkennende literatuurstudie. Klik [hier](#) voor meer informatie.
- Beausaert, S. (2021, 3 december). Mentorschap als flexibele en gepersonaliseerde leer methode voor het stimuleren van reflectie en competentieontwikkeling bij studenten in het hoger onderwijs. Geraadpleegd via de [deze](#) link.
- ChristenUnie (Tweede Kamerfractie) in samenwerking met de HBO-raad. (2006, 6 juni). "Aan de study met een buddy!" Een inventariserend onderzoek naar peer-to-peer mentorprojecten in Nederland. Geraadpleegd via deze [link](#).
- Hanssen, S., Grootoink, E. & Gruppen, A. (2010). Handboek Studentmentoring. Klik [hier](#) voor meer informatie
- Kappe, R. (2017, 23 maart). Studiesucces: Verbinden als stap voorwaarts. Klik [hier](#) voor meer informatie.
- Klinkenberg, L., Kappe, R. (2022, 7 april). Van eenmalig helpen naar duurzame coaching? Behoeften, ervaringen en opbrengsten van peer-coaching voor studentbuddy's en peers bij het Studentsucces centrum. Klik [hier](#) voor meer informatie.
- Leest, B., Van Langen, A., & Smeets, E. De eerste 100 dagen in het hoger onderwijs. Een overzichtsstudie. Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (2022).
- Onderwijskennis.nl. (2022, 9 december). Mentoring in het hoger onderwijs. Klik [hier](#) voor meer informatie.
- Schulte, R., Stand, L., Ziskoven, J. & Dijkers, J. (2023, 21 december). Inzicht in studentsucces: het HUGS-model voor evaluatie en innovatie in het hoger onderwijs. Klik [hier](#) voor informatie.
- Uyterlinde, M., Lub, V., De Groot, N. & Sprinkhuizen, A. (2009, september). Meer dan een steuntje in de rug: Succesfactoren van coaching en mentoring onderzocht. Klik [hier](#) voor informatie.

6. BIJLAGEN

Bijlage 1 Digitale vragenlijst 'Peercoaching binnen de HU 2023-2024'

Beste docenten/begeleiders,

Fijn dat u deelneemt aan deze inventarisatie. We voeren deze inventarisatie uit vanuit het project Eerste 100 dagen, om in kaart te brengen waar en hoe peercoaching binnen de HU wordt ingezet. Op die manier willen we vervolgens kennis & ervaringen delen, en good practices verder uitbouwen binnen de HU, om studentsucces te vergroten. We hebben uw naam doorgekregen als contactpersoon/coördinator peercoaching. Fijn als u deze vragen wilt beantwoorden, alvast dank voor de moeite!

1. E-mailadres
2. Instituut en opleiding(en)
3. In welke leerjaren werken jullie met peercoaching?
4. Wat willen jullie bereiken met de inzet van peercoaches bij de opleiding?
5. Sinds wanneer zetten jullie peercoaching in op de opleiding?
6. Wat is de verhouding peercoach - student?
7. Wordt de peercoach ingezet als vast onderdeel in het curriculum (dus voor elke student) of ligt het initiatief voor contact bij de student?
 - Contact met de peercoach is georganiseerd vanuit de opleiding
 - Contact met peercoach is keuze-optie voor student
 - Contact met de peercoach is in eerste instantie georganiseerd vanuit de opleiding, maar ligt na kennismaking in handen van de student en de peercoach
 - Anders, namelijk ...
8. (Hoe) Worden peercoaches betaald? (in geld, met studiepunten of op vrijwillige basis)
 - Vaste financiële vergoeding
 - Financiële vergoeding naar inzet
 - Studiepunten
 - Onderdeel praktijkleren
 - Vrijwillige inzet
 - Anders, namelijk ...
9. Wat doen de peercoaches of welke taken/activiteiten voeren zij uit?
10. Hoe worden de peercoaches getraind en begeleid vanuit de opleiding?
 - Trainingsdag
 - Via SLB'er of LTB'er
 - Schriftelijke informatie

- Anders, namelijk ...
- 11. Wat zijn de sterke punten van de inzet van peercoaches binnen jullie opleiding? (wat werkt goed?)
- 12. Wat zijn verbeterpunten van de inzet van peercoaches binnen jullie opleiding?
- 13. Welke vraag en/of behoefte hebben jullie eventueel rond peercoaching?
 - Uitwisseling met andere opleiding(en)
 - Verbeteren van onze eigen aanpak
 - Uitbreiden van de inzet van peercoaches
 - De keuzes rond de inzet van peercoaches binnen onze opleiding nog eens bespreken
 - Anders, namelijk ...

Bijlage 2 Inventarisatie peercoaching binnen de HU

In 2008 deden de volgende opleidingen binnen de HU aan peercoaching:

Project	Doelgroep	Doel
Mentorproject Studentzaken Farmakunde en Life Science	Eerstejaars studenten	Studievaardigheden verbeteren, je weg vinden binnen het instituut, gebruik maken van de ervaringen van de ouderejaars studentmentor.
Mentor project Studentzaken Small Business en Retail Management	Eerstejaars studenten (student companies)	Vergroten samenwerking tussen de studenten in student-company, overdragen van de ervaringen en vakinhoudelijke kennis van de studentmentor op de studentmentees. Coachingsvaardigheden voor mentoren.
Big Brother Big Sister Inst. Social Work FMR Amersfoort	Mbo-ers die dreigen uit te vallen en alle eerstejaars studenten	Uitval beperken Coachingsvaardigheden voor hbo-studenten.
Big Brother Big Sister Inst. Social Work FMR Utrecht	Mbo-ers en alle eerstejaars studenten	Uitval beperken Coachingsvaardigheden voor hbo-studenten.
Big Brother Big Sister Inst. Theo Thijssen en Archimedes, FE	Mbo-ers die willen doorstromen, eerstejaars hbo-studenten	Betere studiekeuze voor mbo-ers, minder uitval voor eerstejaars hbo-ers.
Buddyproject HBO Instituut Recht/SJD, , FMR	Mbo-ers die willen doorstromen	Studiesucces verhogen door verbeteren juridische taalvaardigheid van instromers. Buddy's zijn HU-studenten.
Buddyproject MBO Instituut Recht/SJD, FMR	Kansrijke eerstejaars studenten met taalachterstand.	Studiesucces verhogen door verbeteren juridische taalvaardigheid en meer binding. Buddy's zijn alumni.
Studiemaatjes Humanitas HU-breed	Studenten met een psychiatrische achtergrond	Studiesucces verhogen doordat student beter zijn weg kan vinden en zich meer gebonden voelt aan HU.
Connecting Knowledge ICT (later opschalen), FNT	Alle eerstejaars studenten	Eerste generatie hoger onderwijs studenten. Vrij vertaald: studenten uit milieus waar studeren geen vanzelfsprekendheid is.
Beta 1-op-1 FNT	havisten	Meer instroom allochtone studenten, betere aansluiting bij vooropleiding.

STAPPENPLAN PEERCOACHING

1 Planvorming

Stel een plan op voor het peercoachtraject binnen de opleiding. Hierin omschrijf je de werkwijze, bepaal je doelen en de doelgroep. Ook leg je vast hoe organisatorische randvoorwaarden, zoals coördinatie, financiering, inbedding en draagvlak geregeld zijn.

2 Werving van peercoaches

Bepaal op welke manier de werving gedaan wordt: kan iedere student zich aanmelden of zijn specifieke vaardigheden of ervaring vereist? Hoe worden de peercoaches beloond? Start, indien nodig, gelijktijdig met het werven van de studenten die gecoacht gaan worden.

3 Matching van peercoaches

Bepaal of peercoaches aan een vast leerteam worden gekoppeld of worden gematcht op basis van specifieke behoeften en vaardigheden. Werk eventueel met intake gesprekken.

4 Training van peercoaches

Bepaal de vorm en inhoud van de training. Train de peercoaches in de gevraagde vaardigheden, zoals vragen stellen, het geven van feedback, begeleidingsstijlen, interculturele vaardigheden en studievaardigheden, zodat zij goed voorbereid aan hun taak beginnen.

5 Begeleiding van peercoaches

Organiseer de begeleiding van peercoaches. Bij wie kunnen ze terecht met vragen, aan wie en wanneer koppelen ze terug? Volg de voortgang van de peercoaches en het traject.

6 Afronding en evaluatie

Rond het traject af met een evaluatie met alle betrokkenen. Evalueer de doelen en werkwijze, bepaal sterke punten en verbeterpunten, en verwerk deze in het plan voor komend studiejaar.

**HIER
KOMT
ALLES
SAMEN**